

Autoportret

Mesarić, Dražen

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, The Academy of Arts Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:134:671288>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-11**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST
STUDIJ LIKOVNE KULTURE

DRAŽEN MESARIĆ

AUTOPORTRET

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Doc. art. Hrvoje Duvnjak

Osijek, 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. POVIJEST AUTOPORTRETA.....	4
3. ANALIZA DJELA.....	6
4. ODRAZ U ZRCALU.....	7
5. ZAKLJUČAK.....	8
6. POPIS LITERATURE.....	9

1. UVOD

Što vidimo u zrcalu? Jesmo li to mi u sadašnjosti, prošlosti ili budućnosti? Jesmo li zadovoljni? Možemo li se kroz objekt poput zrcala gledati objektivno? Gledamo li sebe kako nas drugi vide ili onako kako bi željeli biti viđeni? Je li učinak zrcala isti kako i kada čujemo vlastitu snimku glasa i ostanemo zaprepašteni iskrivljenosti kako sebe čujemo pri govoru i kako zvučimo na audio zapisu? Koliko sam vješt u slikarstvu i mogu li to na posljednjem radu prikazati onim što vidim svaki dan, a podsvjesno mi leži u ruci? Svojim autoportretom želio sam pronaći odgovore na neka od ovih pitanja.

2. POVIJEST AUTOPORTRETA

Povijest autoportreta seže u drevni Egipat. Od tada, mnogi stari majstori, kao i suvremeni umjetnici nastoje reproducirati svoje autoportrete u različitim medijima, za razne umjetničke, komercijalne i promotivne svrhe. Pronađeno je nekoliko ostataka antičkih autoportreta iz antičke Grčke, egipatske i rimske umjetnosti. To je djelomično zato što je samo mali broj slika sačuvano, a dijelom zbog nedostatka dokaza vezano uz pojedine umjetnike. Rani autoportreti isklesani su u kamenu. Najraniji datira iz 1365. prije Krista od autora Baka, glavnog kipara egipatskog faraona Akenatenoma. Bak je također portretirao faraona Akenatenoma te se smatra zaslužnim i za poprsje kraljice Nefertiti. Zapisi također navode kako je starogrčki kipar Fidija umetnuo obličja sebe u frizu "Bitka Amazonki" na Partenonu u Ateni. Najraniji preživjeli autoportreti nakon antike su od renesansnog slikara Jan Van Eyck „Čovjek u crvenom turbanu“ iz 1433 god. i Jean Fouquet „Minijatura“ iz 1450. godine slikar francuskog kralja. Pretpostavlja se kako je Van Eyck je oslikao sebe u liku zaručnika u djelu „Portret Arnolfinijevih“ s prikazom bračni par. Tijekom njemačke renesanse, nürnberški slikar i grafičar Albrecht Dürer je napravio više od dvanaestak slika i crteža sebe. Talijanski slikara tijekom renesanse izbjegavali stvaranje autoportreta, ali često unose slike sebe u svom slikarstvu. Umjetnik Masaccio pojavljuje se kao apostol u svojim dok je Piero della Francesca sebe prikazao kao vojnika u vjerskom muralu „Uskrsnuća“. Sandro Botticelli koristi svoje lice u „Klanjanju mudraca“, dok Michelangelo koristi svoje lice prilikom prikaza Sv. Bartola u „Posljednjem sudu“. Raphael se uvrstio među likove „Atenske škole“. Pretpostavlja se kako je venecijanski umjetnik Tizian, kao i njegov sin i mlađi rođak u svojoj „Alegorija vremena“. S dolaskom štafelajnog slikarstva i raširene upotrebe ulja na platnu, portretiranje svih vrsta - uključujući i one obitelji, prijatelja, grupa i sebe - postalo je uobičajeno. Uz manirističkog slikara El Greca, kasnijim autoportretistima iz razdoblja baroka pridružuje se i Velazquez, francuski akademski slikar Nicolas Poussin, flamanski majstor Rubens, Anthony Van Dyck i Rembrandt, koji je napravio preko 40 autoportreta. Gotovo svi kasniji umjetnici stvaraju autoportrete, bilo pojedinačno ili u grupama. Autoportreti iz 19. stoljeća uključuju one Francisca Goye, Eugena Delacroix, James McNeill Whistlera, Edouarda Maneta, Paula Cézanna, Henria de Toulouse-Lautreca te Edouarda Vuillarda. Još jedan veliki autoportretist 19. stoljeća bio je Vincent Van Gogh, čiji je opus od 37 portreta

između 1886. i 1889. godine prikaz emocionalnog i fizičkog propadanja. U 20. stoljeću su značajni autoportretisti Henri Matisse, John Singer Sargent, Pierre-Auguste Renoir, Marc Chagall, Sir William Orpen, Paul Klee i Maxa Beckmann, te kontroverzni bečki umjetnik Egon Schiele koji je napravio brojne šokantne autoportrete. Edvard Munch se redovito slikao tijekom svog života u pokušaju da prikaže zlostavljanje koje je pretrpio u rukama sudbine. Impresionistički slikar Lovis Corinth sebe je slikao jednom godišnje na svoj rođendan. Njegov najpoznatiji autoportret je „Autoportret s Kosturom“. Frida Kahlo je napravila više od 50 autoportreta s prikazom svoju osobnu patnje. Španjolski umjetnik Pablo Picasso naslikao širok spektar autoportreta s prikazom sebe u različitim fazama svojega umjetničkog stvaralaštva. Suvremeni autoportret razvio se u svim medijima. Ona zahvaća Pop art portrete Andy Warhola, nadrealistička portrete u ulju Francis Bacona, velike fotorealistične autoportrete američkog umjetnika Chuck Closea. Također, želio bih i spomenuti autoportrete od Gilberta i Georgea u raznim medijima.

3. ANALIZA DJELA

Pristup radu je impulzivan, sa snažnim emocijama i velikom samokritičnošću. Autoportret je smješten u nedefinirani prostor crvenkastih tonova koji se rasplinju i gase oko mene u želji za samoostvarenjem u slikarstvu. Obzirom kako nema smislene cjeline pozadine s određenim tonalitetom koji zatvora prizor i izdvaja središnji prikaz, moj pristup izradi pozadine rezultat je emotivnog stanja koji u raznim fragmentima nanosa različitih tonova opisuje duševno stanje kroz koje prolazim. Borba između nezadovoljstva, želje, olakšanja i očaja se miješaju u pozadinski kaotični niz tonova crvene boje koji izgledaju zanemareno i nevješto. Pozadina je podsvjesna, figura je svjesna.

Postavljanje autoportreta odrađeno je u narančastim tonovima u nastojanju ostvarenja živosti kože, no ubrzo su zamijenjeni zelenkastim tonovima koji su prekrili većinu lica. Taj odraz igre toplih i hladnih tonova trebao je stvoriti kolorističnu dinamiku, no mojem nastojanju stvoren je kaos boja koje sam ponovno vratio u narančasti spektar. Modelacija bojom je minimalna i prizor djeluje dvodimenzionalno. Upotrijebljene boje su pastelne i bez sjaja te cijeli prizor djeluje tmurno i turobno, neživo. Figura je statična s naznakom pokreta koji govori kako se spremam ustati i otići. Jedina napetost se odigrava na majici koja minimalno izrađena s nekoliko detalja napete tkanine.

4. ODRAZ U ZRCALU

Ono što sam vidio u zrcalu sam prenio na platno. Rad je odraz mojih želja, snova, realnosti i usmjerenja. Promatrajući rad mi se čini kao djelo nevještog naivca koji je želio napraviti više od vlastitih mogućnosti. Jasno, manjak rada i truda rezultira takvim rezultatom, ali se problematika veže uz destruktivnu želju za uspjehom. Većina rada je napravljena u jednom danu pod utjecajem mjena svijetla, sjene i emocija. Mogao bih sažeti kako je rad odraz samo emotivnog stanja što se vidi u pogledu autoportreta. To je bio element koji sam želio prikazati. Svoje unutrašnje stanje i ubrzan pristup koji treba prikazati završni slikarski rad kojem sam se posvetio na akademiji. Može se reći kako je ovaj rad u suštini moj pathos slikarstva. Ne kao tema, unatoč Freudovoj tezi narcisoidnosti, već kao borba sa tehnikom i crtežom. Nastavno tome, može se reći kako je rad i rezultat manjka rada i neposvećenosti likovnom izričaju nigdje osim rada na akademiji. Svakako na licu autoportreta se može pronaći i neozbiljnost koja stvara opasnost mediokriteta kojeg svi želimo premostiti. Teško je biti iskren prema sebi i objektivan, posebice pogledom u zrcalo. Zrcalo je laž i istina kojom se zavaravamo kad je potrebno. Ono je ovdje kako bi nam pokazalo višak koji rado prihvaćamo i ostranjujemo, dok manjak nam nikada neće pokazati jer ga ne vidimo, ne želimo. Čak i kada se uhvatimo u trenutku spoznaje manjka, zrcalo ćemo ostaviti i otići stvarajući novi odraz u svojem umu koji je umirujuć.

5. ZAKLJUČAK

Radom sam napravio oproštaj od slikarstva. Nije dramatičan, ali je sirov i grub, kako jedino i mogu slikati. U radu se može vidjeti umor i iscrpljenost koju sam nastojao što vjernije prikazati. Očekivao sam neku vrstu oslobođenja i iznenađenja ukoliko bi rad bio odličan, no na žalost nije došlo i time potvrdilo oproštaj od slikarstva.

6. POPIS LITERATURE

- Davies, Denny, Hofrichter, Jacobs, Roberts, Simon; *Jansonova povijest umjetnosti, zapadna tradicija, sedmo izdanje*; GZH Zagreb, Zagreb, 2008
- Semenzato, Camillo; *SVIJET UMJETNOSTI Drugo izdanje*; Založba Mladinska Knjiga, Ljubljana – Zagreb, 1991
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Self-portrait>